

ปัญหาเกี่ยวกับการนำมาตรการพิเศษมาใช้กับผู้ต้องหาหรือจำเลย ที่เป็นเด็กและเยาวชนแทนการดำเนินคดีอาญา¹

ส.ต.ท.หญิงทัศนีย์ ผลดวงศ์²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับการนำมาตรการพิเศษมาใช้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กและเยาวชนแทนการดำเนินคดีอาญา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญามาใช้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจว่ารากฐานแห่งการใช้อนุญาโทษแทนการดำเนินคดีอาญา การคุ้มครองสิทธิเด็ก กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน กระบวนการก่อนฟ้องในศาลเยาวชนและครอบครัว การประนีประนอมยอมความ การให้ความยินยอมของผู้เสียหาย การสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์ ประเภทของผู้เสียหาย รวมถึงประเภทของความผิด ซึ่งการนำมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญามาใช้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กและเยาวชนดังกล่าวถือเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของเด็กและเยาวชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดกฎหมาย ในอันที่จะมีโอกาสเข้าสู่มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และมุ่งแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู โดยไม่ต้องควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนให้มากขึ้น

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า การนำมาตรการพิเศษมาใช้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กและเยาวชนแทนการดำเนินคดีอาญา ยังไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมด้วยกันหลายประการ ซึ่งสรุปได้ ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาประเด็นปัญหาที่หนึ่ง ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการในชั้นก่อนฟ้องคดี
ตามมาตรา 86 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว
พ.ศ. 2553

การให้อำนาจผู้อำนวยการสถานพินิจแต่เพียงผู้เดียวเพื่อพิจารณาเห็นว่าเด็กและเยาวชนนั้นอาจกลับตนเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาล จึงให้จัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้เด็กและเยาวชนปฏิบัติดังกล่าวได้จำกัดไว้โดยเคร่งครัด ทำให้เด็กและเยาวชนที่ถูกต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาและเป็น

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการนำมาตรการพิเศษมาใช้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กและเยาวชนแทนการดำเนินคดีอาญา โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. มลลิกา พินิจจันทร์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ปภาศรี บัวสวรรค์ และรองศาสตราจารย์กำธร กำประเสริฐ

²นักศึกษابริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดขอนแก่น) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คดีที่มีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกเกิน 5 ปี กลับไม่ได้รับการพิจารณาให้จัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูในชั้นก่อนฟ้องคดีต่อศาลได้ จึงเป็นประเด็นปัญหาว่า การที่กฎหมายกำหนดให้อำนาจผู้อำนวยการสถานพินิจพิจารณาเพียงคนเดียว เห็นว่าเด็กและเยาวชนนั้นอาจกลับตนเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาล และผู้อำนวยการสถานพินิจให้จัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้เด็กและเยาวชนปฏิบัติผู้ต้องหาที่เป็นเด็กและเยาวชนยังขาดโอกาสเข้าถึงมาตรการพิเศษมาใช้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กและเยาวชนแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาลำบากข้อขัดข้องและให้นำมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้องมาใช้บังคับได้อย่างกว้างขวางอันเป็นการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนนั้น ควรให้ผู้ต้องหาหรือผู้มีส่วนได้เสีย เช่น บิดา มารดา หรือญาติของผู้เสียหาย สามารถร้องขอต่อพนักงานอัยการ เพื่อให้มีคำสั่งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือบุคคลอื่นที่พนักงานอัยการเห็นสมควรให้เริ่มกระบวนการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟูได้ ในกรณีที่ผู้อำนวยการสถานพินิจไม่จัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟู ก็สามารถแก้ไขข้อขัดข้องนี้ได้ ทำให้สามารถนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ได้ ก็เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กหรือเยาวชน สามารถเข้าสู่กระบวนการได้มากที่สุด และถูกผันออกจากกระบวนการยุติธรรมปกติโดยเร็วที่สุด อันเป็นไปตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ว่าในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็ก ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก

หลักเกณฑ์ดังกล่าวได้กำหนดให้การเริ่มกระบวนการยุติธรรม โดยการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูนั้น มีจุดเริ่มต้นมาจากการที่ผู้อำนวยการสถานพินิจพิจารณาเห็นว่า เด็กหรือเยาวชนนั้นอาจกลับตนเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องฟ้อง ก็จะจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติ แล้วเสนอความเห็นประกอบแผนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูต่อพนักงานอัยการเพื่อพิจารณา

การเริ่มกระบวนการในชั้นก่อนฟ้องคดีนี้เป็นอำนาจเด็ดขาดของผู้อำนวยการสถานพินิจเพียงคนเดียวเท่านั้นที่จะพิจารณาว่าเด็กหรือเยาวชนอาจกลับตนเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องฟ้อง ซึ่งหากเกิดปัญหาว่าผู้อำนวยการสถานพินิจ เห็นว่าเด็กไม่อาจกลับตนเป็นคนดีได้ ก็จะส่งผลให้เด็กหรือเยาวชนต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมปกติ ไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ได้ การให้อำนาจเริ่มกระบวนการตกอยู่แก่ผู้อำนวยการสถานพินิจแต่เพียงผู้เดียวนั้น ทำให้ขาดการตรวจสอบการใช้อำนาจซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียหายต่อเด็กและเยาวชนและสังคมได้ ส่วนกรณีที่แม้ผู้อำนวยการสถานพินิจจะไม่เริ่มกระบวนการ แต่เมื่อพนักงานอัยการได้ฟ้องคดีแล้วในชั้นพิจารณาศาลก็อาจเป็นผู้เริ่มกระบวนการ โดยมีคำสั่งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือบุคคลที่ศาลเห็นสมควรจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูขึ้นอีกได้ โดยอาศัยช่องทางตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 90 ซึ่งในกรณีนี้เป็นการตรวจสอบ ทบทวน การไม่เริ่มกระบวนการของผู้อำนวยการสถานพินิจแล้ว ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า กรณีที่ผู้อำนวยการสถานพินิจไม่เริ่มกระบวนการเช่นนี้ ไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชน ซึ่งเด็กและเยาวชนควรได้รับการปกป้องคุ้มครองและพ้นไปจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยเร็วที่สุด เพื่อป้องกันผลกระทบทางลบที่เกิดตามมาจากการบริหารงานยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน เช่นการมีตราใบปลิว ซึ่งการพ้นจากระบบแต่ต้นโดยไม่ต้องโอนต่อไปให้

หน่วยงานอื่นอาจเป็นหนทางที่ดีที่สุด และเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชน จึงควรให้เด็กและเยาวชนพ้นไปจากระบบตั้งแต่ในชั้นของสถานพินิจโดยไม่ต้องรอให้มาถึงชั้นศาล

ประเด็นปัญหาที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในส่วนแบ่งในการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟู ตามมาตรา 86 และมาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

การบรรเทา ทดแทน หรือชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย ตามมาตรา 86 ในคดีที่เด็กหรือเยาวชนมีฐานะเป็นจำเลยในคดีชั้นก่อนฟ้อง และการที่ผู้เสียหายอาจได้รับการชดเชยเยียวยาตามสมควร ในคดีชั้นหลังฟ้อง ตามมาตรา 90 นั้น เมื่อมีการตกลงและทำสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าว สัญญาประนีประนอมยอมความเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูในคดีที่เด็กหรือเยาวชนมีฐานะเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ทำให้เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดอาญา ไม่ได้รับการพิจารณาให้จัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูในชั้นก่อนฟ้องและหลังฟ้อง จึงเป็นประเด็นปัญหาว่าการประนีประนอมยอมความในส่วนแบ่งในการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟู ดังกล่าว จำเลยยังขาดโอกาสในการเข้าถึงมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้องและหลังฟ้อง เมื่อแผนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ทั้งในชั้นก่อนฟ้องคดีตามมาตรา 86 และในชั้นพิจารณาตามมาตรา 90 เฉพาะที่มีการตกลงกันในทางแบ่ง มีสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นส่วนหนึ่งของแผน แต่ไม่มีบทบัญญัติรองรับในกรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือผิดสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวให้สามารถบังคับคดีได้ทันที ส่งผลให้ต้องไปฟ้องเป็นคดีใหม่ ทำให้ต้องเสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย เพราะการทำสัญญาประนีประนอมยอมความในชั้นก่อนฟ้องคดีตามมาตรา 86 หรือในชั้นพิจารณาตามมาตรา 90 ทั้งสองกรณีได้มีการนำเสนอต่อศาลเพื่อตรวจสอบแล้ว โดยในชั้นก่อนฟ้องคดีพนักงานอัยการจะต้องรายงานแผนการแก้ไขฟื้นฟู ซึ่งจะมีข้อตกลงในทางแบ่งหรือสัญญาประนีประนอมรวมอยู่ในแผนด้วย เพื่อให้ศาลทราบ หากศาลเห็นว่ากระบวนการการจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลมีอำนาจพิจารณาสั่งตามที่เห็นสมควร ส่วนการทำสัญญาประนีประนอมยอมความในชั้นพิจารณานั้น แผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูจะต้องได้รับความเห็นชอบจากศาล ซึ่งหากศาลตรวจสอบแล้วเห็นว่าข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลก็อาจไม่เห็นชอบกับแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู

แผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ตามมาตรา 86 ที่ศาลไม่ได้เห็นว่ากระบวนการจัดทำแผนนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย และแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ตามมาตรา 90 ที่ศาลมีคำสั่งให้ปฏิบัติตามแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟู นั้น ก็ย่อมแสดงว่าข้อตกลงทางแบ่งหรือสัญญาประนีประนอมยอมความที่บรรจุอยู่ในแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูนั้น ชอบด้วยกฎหมายแล้ว จึงควรจะทำให้มีสภาพบังคับโดยหากฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง ควรให้อีกฝ่ายบังคับได้ทันที โดยไม่ต้องไปฟ้องเป็นคดีใหม่ อันเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ทั้งทำให้การอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

คู่สัญญาในการประนีประนอมยอมความ นอกจากจะเป็นตัวผู้เสียหายกับผู้ต้องหาหรือจำเลยแล้ว ควรเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นที่มีส่วนได้เสียกับจำเลย เช่น บิดา มารดา หรือญาติของผู้ต้องหาหรือ

จำเลย เข้ามาเป็นคู่สัญญาในการชดใช้ค่าเสียหายให้กับผู้เสียหายได้ด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้เสียหายมีความเชื่อถือว่า จะได้รับการชดใช้ตามที่ตกลงกันไว้ และเป็นไปตามแนวทฤษฎีความละอายเชิงบูรณาการ ที่เชื่อว่าการลงโทษและการชดใช้โดยบิดา มารดา ญาติ หรือบุคคลที่มีความสำคัญต่อผู้กระทำผิดมีผลกระทบต่อจิตใจของผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นสิ่งยับยั้งป้องกันไม่ให้กระทำผิดได้

จากการศึกษา การประนีประนอมยอมความในส่วนแบ่ง ในการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟู ในชั้นก่อนฟ้องและในชั้นพิจารณา ตามมาตรา 86 และมาตรา 90 นั้น หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตาม ข้อตกลงหรือผิดสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าว ไม่สามารถบังคับคดีได้ทันทีส่งผลให้ต้องไปฟ้องคดีใหม่

ประเด็นปัญหาที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับความยินยอมของผู้เสียหาย ตามมาตรา 86 และมาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

การพิจารณาถึงความยินยอมของผู้เสียหายตามมาตรา 86 และมาตรา 90 ดังกล่าวกฎหมายได้กำหนดไว้โดยเคร่งครัด โดยในคดีที่มีผู้เสียหายแต่ผู้เสียหายไม่มาให้ความยินยอมทำให้ผู้ต้องหาและจำเลยที่เป็นเด็กหรือเยาวชนไม่ได้รับการพิจารณาให้จัดทำแผน แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู ตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้อง หรือตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาหลังฟ้อง เนื่องจากผู้เสียหายไม่มาให้ความยินยอม จึงมีเป็นประเด็น น่าคิดว่าการจัดทำแผน แก้ไข บำบัด ฟื้นฟู จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้เสียหายทุกประเภทคดีที่มีผู้เสียหาย

สำหรับผู้เสียหาย หากตีความโดยเคร่งครัด ย่อมหมายถึงผู้เสียหายโดยนิตินัย รวมทั้งผู้มีอำนาจจัดการแทน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) ด้วย แต่ในกรณีที่มีผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายอย่างแท้จริง แต่ไม่ได้อยู่ในฐานะผู้เสียหายโดยนิตินัยนั้น ก็จะพบว่าเป็นข้อขัดข้องทำให้ไม่มีผู้เสียหายที่ให้ความยินยอม จึงไม่สามารถนำมาตราการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญามาใช้ได้ โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาถึงคดีที่เด็กหรือเยาวชนต่างสมัครใจเข้าวิวาททำร้ายร่างกายชกต่อยกัน ต่างฝ่ายต่างได้รับบาดเจ็บเพียงฟกช้ำ ซึ่งตามพฤติการณ์แล้วย่อมเห็นได้ว่าคดีดังกล่าวมีโทษเล็กน้อย พฤติการณ์แห่งคดีไม่ร้ายแรง สมควรที่เด็กหรือเยาวชนควรได้รับสิทธิในการเข้ารับการแก้ไข ฟื้นฟูด้วยวิธีการตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา โดยการคัดกรองออกจากกระบวนการยุติธรรมปกติเพื่อทดแทนการฟ้องคดีตามมาตรา 86 แต่เมื่อทั้งสองฝ่ายต่างสมัครใจเข้าวิวาทกัน จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยไม่อาจนำมาตรการตามมาตรา 86 มาใช้ได้ ส่งผลให้เด็กหรือเยาวชนต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมโดยไม่จำเป็น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายเดิม ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 จะพบว่ากรณีเช่นนี้ไม่ต้องอาศัยความยินยอมของผู้เสียหายแต่อย่างใด

ในชั้นพิจารณาเมื่อพนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ศาลก็ไม่สามารถคัดกรองเด็ก หรือเยาวชนออกจากระบบการดำเนินคดีปกติโดยใช้วิธีตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ได้ เพราะตามมาตรา 90 ก็ต้องอาศัยความยินยอมของผู้เสียหายอีกเช่นกัน ทั้ง ๆ ที่แนวคิดของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์นั้น ศาลควรใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาเป็นเครื่องมือในการคัดกรองเด็กหรือเยาวชนที่

ไม่ควรอยู่ในกระบวนการยุติธรรมออกไปจากกระบวนการยุติธรรมให้เร็วที่สุดเพื่อสามารถกลับคืนสู่สังคม และใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ต้องทำการพิจารณาคดีเช่นเดียวกับมาตรการพิเศษแทนการ ดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้อง ตามมาตรา 86

เพื่อเป็นการแก้ไขข้อขัดข้องและให้การนำมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญามาใช้ บังคับได้กว้างขวาง อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนนั้น ควรให้ความหมายของผู้เสียหายนี้ ให้หมายความรวมถึงผู้ที่ได้รับความเสียหายที่ได้รับความเสียหายจริง ๆ แม้ไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ก็สามารถแก้ไขข้อขัดข้องนี้ได้ ทำให้สามารถนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ได้อย่างกว้างขวาง จึงควรที่จะนิยามคำว่า “ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับความเสียหายที่ได้รับความเสียหายจริง ๆ แม้ไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยก็ตาม ซึ่งการกำหนดให้ผู้เสียหาย มีความหมายกว้างเช่นนี้ ก็เพื่อเป็นการ เปิดโอกาสให้เด็กหรือเยาวชน สามารถเข้าสู่กระบวนการได้มากที่สุด และถูกพ้นออกจากกระบวนการ ยุติธรรมปกติโดยเร็วที่สุด อันเป็นไปตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ว่าในการกระทำทั้งปวงที่ เกี่ยวกับเด็ก โดยผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก

จากการศึกษาค้นคว้าการนำมาตรการพิเศษมาใช้กับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กและ เยาวชนแทนการดำเนินคดีอาญา พบว่ามีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการในชั้นก่อนฟ้องคดี ตามมาตรา 86 แห่งพระราชบัญญัติ ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ ให้เพิ่มบทบัญญัติมาตรา 86 “ในกรณีที่ผู้อำนวยการสถานพินิจ พิจารณาเห็นว่าไม่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ผู้ต้องหาหรือผู้ที่ เกี่ยวข้องสามารถร้องขอต่อพนักงานอัยการให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติตามได้”

2. ปัญหาเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในส่วนแบ่ง ในการจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟู ตามมาตรา 86 และมาตรา 90 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ ครอบครัว พ.ศ. 2553

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ ให้เพิ่มบทบัญญัติมาตรา 86 “ในกรณีที่มีจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟู ให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง และมีการบรรเทา ทดแทน หรือชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายโดย มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความ หากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงให้อีกฝ่ายสามารถบังคับ คดีได้ทันที” และ

ให้เพิ่มบทบัญญัติมาตรา 90 ในกรณีที่มีจัดทำแผนแก้ไขฟื้นฟูให้เด็กหรือเยาวชนปฏิบัติ ตามวรรคหนึ่ง และมีการชดเชยเยียวยาแก่ผู้เสียหายโดยมีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความหากฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง ให้อีกฝ่ายสามารถบังคับคดีได้ทันที”

3. ปัญหาเกี่ยวกับความยินยอมของผู้เสียหาย ตามมาตรา 86 และมาตรา 90 แห่ง พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ ให้เพิ่มบทบัญญัติมาตรา 86 “ผู้เสียหายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้รวมถึงผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยแท้จริงถึงแม้ไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย” และ

ให้เพิ่มบทบัญญัติมาตรา 90 “ผู้เสียหายตามวรรคหนึ่งให้รวมถึงผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยแท้จริง ถึงแม้ไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย”

เอกสารอ้างอิง

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. รายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2565. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์

เทคโนโลยีสารสนเทศ, 2565.

ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง. คู่มือมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา เรื่องความเป็นมา.

กรุงเทพมหานคร: ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง, 2563.

อังกริยา ชูตินันท์. อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ วิญญูชน, 2563.